

Beleid sociale veiligheid schooljaar 2019-2020

Inhoud

Inhoud	2
1. Inleiding	3
School waar je leert samenleven!	3
Doel	3
2. Groepsdynamisch Onderwijs (GDO).....	4
GDO-conflicthantering	4
Pauze	5
De conflictleerkracht	5
Sociokring	5
De OK-thermometer.....	6
3. Praktische afspraken op 't Karregat	6
In de klas.....	6
In het schoolgebouw	6
Buiten (pauze)	7
4. Monitoren van de sociale veiligheid	8
5. Pesten.....	9
Voorwaarden.....	9
6. Grensoverschrijdend gedrag: gedragsprotocol.....	10
Ongewenst gedrag	10
Reactieprocedure ongewenst gedrag t/m grensoverschrijdend gedrag	11
Grensoverschrijdend gedrag	13
Handelswijze bij grensoverschrijdend gedrag.....	13

1. Inleiding

School waar je leert samenleven!

De leerkrachten van 't Karregat bevorderen het scheppen van een veilig klimaat in en om de school en een sfeer in de groep die veiligheid en vertrouwen waarborgt. Alleen dan kunnen leerlingen zich optimaal ontwikkelen en komen leerkrachten, leerlingen en ouders¹ met plezier naar school. Het duidelijk benoemen van gedragsregels en afspraken en het oefenen van dit gedrag is onderdeel van onze dagelijkse onderwijspraktijk. Dit doen we door middel van het concept Groepsdynamisch Onderwijs (GDO). We streven ernaar dat het leerproces goed verloopt, maar helaas kan het gebeuren dat leerlingen ongewenst of grensoverschrijdend gedrag vertonen.

Doel

Dit beleid is opgesteld om te laten zien wat wij op 't Karregat doen om gewenst gedrag te bevorderen en hoe leerkrachten, leerlingen en ouders gezamenlijk een veilige en positieve leeromgeving kunnen bewerkstelligen.

---

¹ Waar ouders staat, leest u ouders en verzorgers.

2. Groepsdynamisch Onderwijs (GDO)

Groepsdynamisch onderwijs (GDO) is een methodiek die preventief werkt aan de sociale veiligheid op school. Belangrijke kernwaarden binnen GDO zijn prettig en correct met elkaar omgaan en het leveren van je bijdrage.

GDO-conflicthantering

Belangrijke regels:

- Kinderen proberen eerste de ruzie zelf op te lossen. Lukt het niet om de ruzie zelf op te lossen dan roept een van de kinderen de hulp in van de leerkracht.
- Verplichte meldregel: Een kind dat geschopt, geslagen, geduwd, uitgescholden of gespuugd wordt is verplicht dit te melden.
- Haalregel: Een kind dat zich meldt bij de leerkracht met een klacht over en ander kind, moet dit kind gaan halen.
- Je-moet-komen-regel: Een kind dat door een kind gevraagd wordt om te komen, moet ook komen. Komt het kind niet mee, dan gaat de haler weer terug naar de leerkracht. De leerkracht gaat na de pauze naar de klas van het betreffende kind en zegt in de groep dat het kind de volgende pauze een time-out krijgt, omdat het niet is gekomen.
- Ruzie-klein-houden: Bemoeiallen, meelopers en beschermers bemoeien zich niet met de ruzie van twee kinderen.
- Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd.

Driehoeksgesprek:

- De leerkracht heeft een neutrale houding.
- Het kind wat zich bij de leerkracht meldt, noemen we de melder. Het andere kind noemen we de "ruziemaker" (wel opletten dat we niet echt weten of dit de ruziemaker is).
- De kinderen staan tegenover elkaar. De leerkracht staat op de punt van de gespreksdriehoek om te helpen als het nodig is. De melder begint. De leerkracht vraagt aan de melder om - de ander aan te kijken - de naam van de "ruziemaker" te noemen - en de waarom-vraag te stellen. De "ruziemaker" antwoordt. Er ontstaat een vraag- en antwoordketting, waardoor het in de meeste gevallen duidelijk wordt wat er aan de hand is.
- Het geven van straf: Alleen als het duidelijk is dat er bepaalde schoolregels overtreden zijn, volgt er straf.
- Waarheidsvinding: Het is voor een leerkracht niet altijd mogelijk om de waarheid te vinden. Vooral als er sprake is van een "wellesnietes-ketting".
- Met behulp van het logboekje sporen we welles-nietes-kinderen op.
- Elke ruzie schrijven we beknopt op in het logboekje. Als een kind drie keer bij een ruzie betrokken is gaat de conflictleerkracht na wat er aan de hand is. Het logboekje is geen strafboekje, want er komen ook kinderen in die niets gedaan hebben.

Straf (stappenplan gedragsprotocol):

Lichte straf: time-out plek (stappenplan gedragsprotocol oranje)

- Licht fysiek geweld.
- Bemoeihallen.
- Niet komen.
- Uitschelden van iemand met een handicap of discriminatie.
- Scheldkettering
- Welles- nietes kettering

Hoe lang een kind op de time-outplek staat is aan de leerkracht. Als de bel gaat gaan ook de kinderen op de time-out plek naar binnen. Eventueel kan de tijd ingehaald worden de volgende dag. De leerkracht die toezicht heeft kijkt altijd op de eerste blz. van het logboekje.

Zware straf: stappenplan gedragsprotocol rood.

- Zwaar fysiek geweld.
- Schoppen en slaan kettering.
- Pesten

Pauze

- Eén leerkracht is verantwoordelijk om het logboekje mee naar buiten te nemen (zie pleinwacht) en draagt een oranje hesje. Deze leerkracht checkt ook voorafgaand aan de pauze welke kinderen er een time-out hebben.
- De logboekjes zijn op de volgende plekken terug te vinden:
  - o Ruimte conciërge (logboekje groep 3 t/m 8)
  - o Berging groep 3 zeepaardjes (logboekje kleuters)
  - o RT ruimte huiskamer Omnio (logboekje Omnio)
- Bij een conflict gaan de leerlingen naar een leerkracht en er volgt een driehoeksgesprek.
- Deze leerkracht noteert dit bij de collega met het logboekje (en het oranje hesje).
- Een time-out vindt buiten plaats bij het elektriciteitskastje naast het lokaal van de octopussen (naast de zandbak).

De conflictleerkracht

De conflictleerkracht is Monique Merks. Zij heeft als taak om te zorgen dat “Beter omgaan met ruzies” door iedereen goed wordt uitgevoerd en dat er met kinderen die vaak ruzie hebben op de speelplaats gepraat wordt. De conflictleerkracht lost dus nauwelijks ruzies op, dit doen de leerkrachten op de speelplaats. De conflictleerkracht bekijkt of er mogelijk nog extra individuele ondersteuning nodig is voor een leerling om zijn gedrag te kunnen sturen.

Sociokring

- Iedere woensdag tussen 11.45 uur tot 12.15 uur houden we in de klas de sociokring. Leerlingen uit de zorgklas sluiten aan bij hun stamgroep.
- In de sociokring worden thema's besproken die leven in de groep. Er worden geen ruzies besproken.
- Leerlingen kunnen verbeterpunten voor de groep opschrijven en in het “verbeterdoosje” stoppen.

- Start van een kring: Wat ging goed deze week? Daarbij gebruikt de leerkracht het verbeterbord. Op dit bord staan zaken die de kinderen de vorige keer hebben opgeschreven om te verbeteren.
- De gouden doos: Dat wat op het verbeterbord staat en goed is gegaan wordt op een strook papier geschreven en in de gouden doos gedaan. In deze doos zitten de "socialiseringsschatten" van de groep.
- Wat kan beter: Daarna gaan de kinderen samen na wat beter kan. We noemen dit een thema. Ook de leerkracht bedenkt een thema. Dit thema komt vanuit het "verbeterdoosje" Deze worden daarna op het verbeterbord geschreven.
- We zijn de besten: Daarna vieren de kinderen samen hoe fijn ze het hebben. Dit kan zijn met behulp van een yell of een lied.

De OK-thermometer

Dit is een thermometer die in de klas hangt en waarop de kinderen regelmatig samen nagaan hoe de sfeer in de groep is.

- Van maandag t/m vrijdag wordt er bijgehouden hoe de sfeer in de groep is. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de (zwart/witte) ok-week thermometers.
- Op vrijdag wordt dit blad tussen 14.00 uur en 14.30 uur afgegeven aan de directeur.
- In iedere klas is ook een gekleurd, geplastificeerd weekoverzicht aanwezig.

3. Praktische afspraken op 't Karregat

Op 't Karregat volgend we de richtlijnen van GDO. Daarnaast zijn er nog een aantal algemene afspraken die gelden voor de hele school.

In het schoolgebouw

- We lopen elkaar niet voorbij.
- Leerlingen hebben een eigen plek aan de kapstok
- Met je groep loop je in een functioneel, veilige rij
- Werken op de gang in stilte of met liniaalstem (fluisteren)
- We zorgen iedere dag voor een opgeruimde klas en huiskamer
- We volgen het gedragsprotocol

Naar buiten:

- We lopen elkaar niet voorbij.
- De leerkracht staat bij de klassendeur met toezicht op de kapstok
- Ambulante collega's staan bij de buitendeuren of op het plein

Naar binnen:

- We lopen elkaar niet voorbij.
- De leerkracht staat bij de klassendeur met toezicht op de kapstok en huiskamer
- Collega's staan op sleutelposities als de bel gaat

In de klas

- Kinderen begroeten de leerkracht die bij de deur staat.
- Leerlingen weten wat ze bij binnenkomst moeten doen (rustige, voorspelbare omgeving)

Buiten (pauze)

De buitenspeelruimte van basisschool 't Karregat is zeer ruim van opzet. De leerlingen hebben zowel gras, speelterrein als speeltoestellen ter beschikking. De grenzen van het speelterrein worden aan het begin van elk schooljaar aan de leerlingen verduidelijkt. De leerlingen lopen de eerste schooldag met hun klas en leerkracht langs de grens van het speelterrein. Zo is ieder op de hoogte van de afbakening van het speelterrein. Nieuwe leerlingen worden door de leerkracht geïnformeerd over de grenzen van het speelgebied.

Pauze-afspraken

- Niet duwen, trekken, schoppen, stoeien (ook niet als spel)
- Stokken blijven op de grond
- Niet in de bomen
- Ballen op het grote veld, bij de korfbalclown of in het zwembadje.
- We gebruiken de schommels volgens schema.
- We overschrijden de grenzen van het speelterrein niet.
- Onder de overkapping is de rustzone (lezen, tekenen)
- We volgen het gedragsprotocol

Rol van de leerkracht:

- De pleinwacht controleert of de afspraken rondom het buitenspelen worden nageleefd
- De pleinwacht draagt een geel veiligheidsvestje om herkenbaar te zijn
- De pleinwacht is op tijd buiten
- Eén pleinwacht blijft buiten tot alle leerlingen binnen zijn, bij voorkeur een leerkracht die niet naar de klas hoeft.
- Indien je geen pleinwacht kunt lopen, zorg je zelf voor vervanging

Binnen pauze i.v.m. slecht weer:

- Leerlingen werken in de klas aan een taak door de leerkracht opgegeven.
- Leerlingen mogen niet aan de computers/snappets

4. Monitoren van de sociale veiligheid

Op 't Karregat monitoren wij de sociale veiligheid van de leerlingen. Dit doen we wekelijks door middel van de ok-thermometer. Daarnaast hebben we ook nog eenmaal per jaar een gestandaardiseerde vragenlijst van WMK. Deze worden ingevuld door de leerlingen van groep 6, 7 en 8, de ouders en de leerkrachten. De resultaten van deze vragenlijst worden geanalyseerd en besproken met het team en worden waar nodig gebruikt om het beleid sociale veiligheid aan te passen.

Afspraken die in dit document beschreven worden, worden voor de herfstvakantie 2019 geëvalueerd.

5. Pesten

Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Onder pesten wordt verstaan: 'een vorm van agressief gedrag, waarbij een persoon wordt aangevallen, vernederd of buitengesloten door één of meerdere individuen'.

Voorwaarden

Om pesten te voorkomen moet er een goed pedagogisch klimaat. Op 't Karregat leren we de kinderen hoe ze prettig en correct met elkaar omgaan.

We volgen hiervoor de richtlijnen van Groepsdynamisch Onderwijs (GDO) zoals hierboven beschreven. Door te werken met deze richtlijnen zijn de kinderen gewend om pestgedrag te melden bij de leerkracht. Melden is verplicht! Door gebruik te maken van het logboekje worden patronen van pestgedrag en daarmee pesters tijdig gesignaleerd. Er volgt hierdoor automatisch een gesprek met de conflictleerkracht.

Regelmatig komt ook het thema 'pesten' aan bod in een sociokring. Hier wordt het verschil besproken tussen plagen en pesten en hoe hiermee om te gaan.

6. Grensoverschrijdend gedrag: gedragsprotocol

Ongewenst gedrag.

Het gewenste gedrag zoals hiervoor is beschreven, is onze norm. Leerkrachten, leerlingen en ouders kunnen worden geconfronteerd met ongewenst gedrag dat het onderwijsleerproces verstoort. Dit gaat ten koste van de effectieve leertijd, de opbrengsten, de sfeer in de groep maar ook van het welbevinden van de overige leerlingen en de leerkracht(en).

Handelswijze van de leerkracht bij ongewenst gedrag - reactieprocedure

1 en 2. De leerkracht spreekt de leerling aan op het ongewenste gedrag en benoemt het gewenste gedrag. Wanneer het ongewenste gedrag na maximaal 2 waarschuwingen aanhoudt, zal een maatregel volgen.

3. De time-out die de leerling krijgt wordt op een neutrale wijze door de leerkracht aangekondigd. De leerling gaat 10 minuten op een afgesproken plek zitten en krijgt daarna de kans om zich te conformeren naar het gewenste gedrag.

4. Mocht dit niet leiden tot het gewenste effect dan volgt tijdelijke uitplaatsing in een andere groep. De leerling gaat voor ongeveer 20 minuten met werk naar een andere groep en krijgt daarna weer een kans om zich te conformeren aan gewenst gedrag.

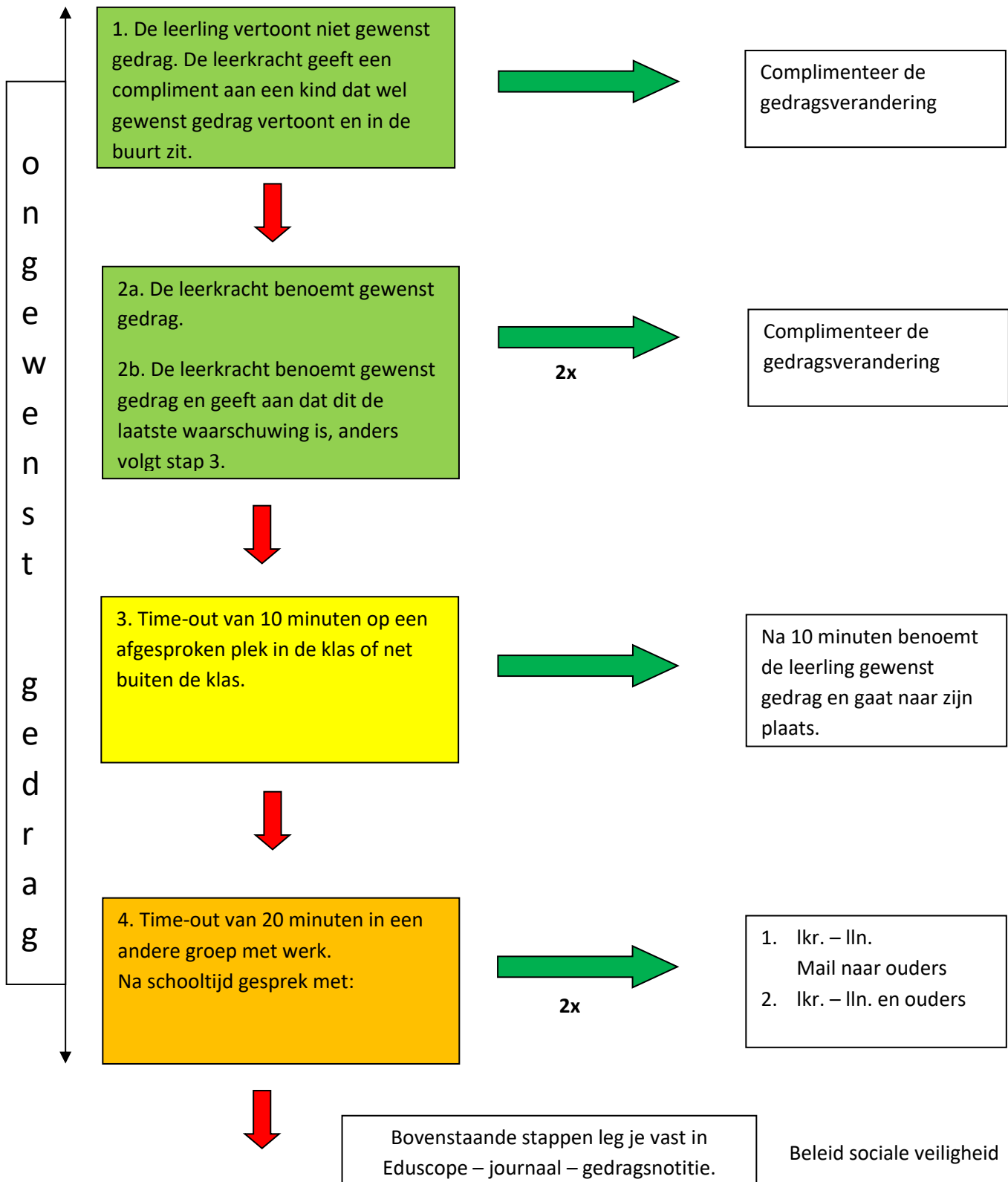
5. Mocht dit niet leiden tot het gewenste effect dan volgt uitplaatsing in een andere groep voor de rest van de dag.

6. Mocht ook dit niet leiden tot het gewenste gedrag worden ouders direct gebeld en krijgt de leerling een time-out thuis, de gemiste onderwijstijd wordt op een ander moment ingehaald.

Ongewenst gedrag wordt vastgelegd in Eduscope – journaal – gedragsnotitie.

Reactieprocedure ongewenst gedrag t/m grensoverschrijdend gedrag

Van complimenten groeit iedereen

Vanaf hier start het grensoverschrijdend gedrag

5. Leerling voor de rest van de dag in een andere groep. Na schooltijd gesprek met:

Incident in Eduscope vastleggen

3x

1. lkr. – lln. – ouder
2. lkr. – lln. – ouder – ib
3. lkr. – lln. – ouder – ib – directeur (bouwleider)

6. Time-out thuis. Ouders worden gebeld door directeur / ib.

Incident in Eduscope vastleggen

Ouders halen direct leerling op. Bij terugkeer gesprek met directeur. Leerling haalt onderwijstijd in.

Bovenstaande stappen leg je vast in Eduscope – menu – incident.

Grensoverschrijdend gedrag

Naast ongewenst gedrag zien we ook grensoverschrijdend gedrag. Onder grensoverschrijdend gedrag verstaan we gedrag dat er bewust op gericht is om iemand te kwetsen. Het voelt bedreigend of onveilig voor anderen.

- Fysieke agressie of geweld tegen iemand of iets: het uitoefenen van elke vorm van geweld op of gericht tegen het lichaam van een ander zoals spugen, schoppen, laten struikelen, haren trekken, enz.
- Verbale en schriftelijke agressie of geweld: het mondeling of schriftelijk (brief, SMS, email, app, facebook, enz.) (be)dreigen, beledigen, (seksueel) intimideren, isoleren, discrimineren, vernederen, belachelijk maken, uitlachen, pesten of uitschelden van een persoon.
- Vernieling en vandalisme: het gericht kapot maken van materialen. Eventueel in combinatie met fysieke agressie of geweld of afreageren van agressie op materialen.
- Ongewenst gedrag dat hardnekkig aanhoudt: Het gaat hier met name om het niet opvolgen van instructies of het weigeren te luisteren naar wat er gezegd wordt en/of het verstoren van de rust in de lessen en de school.

Handelswijze bij grensoverschrijdend gedrag

Zodra een leerling grensoverschrijdend gedrag laat zien, start meteen stap 5 'Leerling voor de rest van de dag in een andere groep. Na schooltijd gesprek'.

Bij stap 5 geldt dat als dit drie keer gebeurt in één schooljaar er een gesprek volgt met ouders, leerling, leerkracht en directeur. Tijdens dit gesprek worden er duidelijke afspraken gemaakt over het vervolgtraject. Naar aanleiding van dit gesprek zijn er de volgende mogelijkheden:

- Bij niet nakomen van de afspraken t.a.v. zijn/haar gedrag kan de leerling voor een onderzoeksperiode in een andere groep geplaatst worden met zijn/haar eigen werk.
- Er wordt hulp gezocht bij externe deskundigen (bv. CLB/Expertisedienst/Wij Eindhoven) door de interne begeleider in samenwerking met de leerkracht en ouders.

Mocht dit niet leiden tot het gewenste effect dan volgt stap 6. 'Time-out thuis. Ouders worden gebeld door directeur / ib.'

Bij stap 6 geldt dat, als dit drie keer gebeurt in één schooljaar, er een gesprek volgt met ouders, leerling, leerkracht en directeur. Tijdens dit gesprek worden er duidelijke afspraken gemaakt over het vervolgtraject. Stappenplan vervolg: Als er drie keer, binnen één schooljaar, is overgegaan tot het instellen van een time-out thuis, is er sprake van systematisch vertonen van ongewenst gedrag of grensoverschrijdend gedrag. De school tolereert dit niet en gaat over tot het voeren van een gesprek met kind, ouders, leerkracht, intern begeleider en directeur. Naar aanleiding van dit gesprek zijn er de volgende mogelijkheden:

- Permanente schorsing uit de groep. De leerling is wel op school maar maakt zijn/haar werk in een andere ruimte onder toezicht. De ouders worden schriftelijk op de hoogte gesteld van de maatregelen door de directeur. Alles wordt vastgelegd in Eduscope door de directeur.

Als na deze maatregel er nog steeds geen sprake is van gewenst gedrag, gaat de directeur over op de procedure tot schorsing of verwijdering, zoals beschreven door SALTO in de 'Regeling toelating, schorsing en verwijdering'. Er wordt door de directeur een verslag gemaakt in Eduscope. Zie hiervoor de 'Regeling toelating, schorsing en verwijdering' die 16-12-2014 in werking is getreden en bij de directeur ter inzage ligt.

Grensoverschrijdend gedrag wordt vastgelegd in Eduscope – menu – dossier – incidenten.